

Het plaatsen van een buisje in de luchtpijp

Tracheotomie

Inleiding

Om een goede ademweg te kunnen garanderen bent u met uw KNO-arts overeengekomen dat u een tracheotomie krijgt of u heeft deze inmiddels al gekregen. Dit is noodzakelijk omdat u te weinig lucht krijgt.

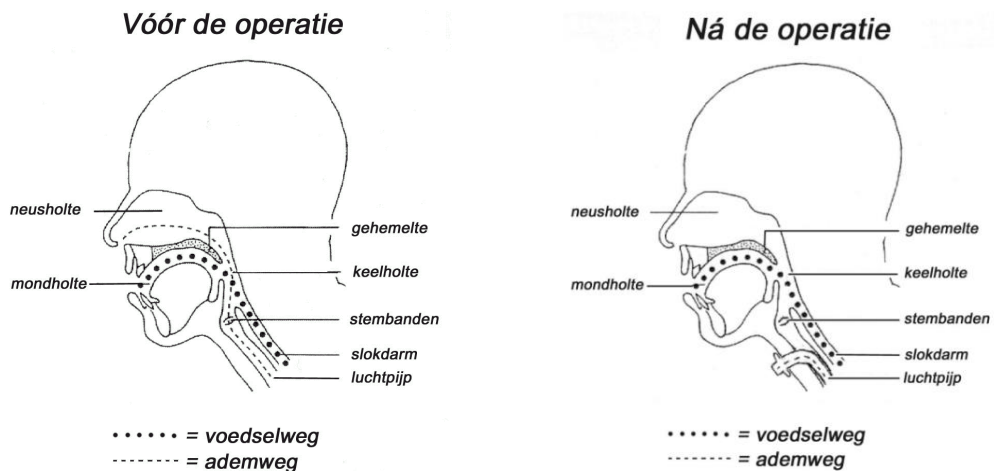
Deze folder geeft u informatie over de opname. We willen u ook enkele adviezen geven voor de eerste periode na de operatie. Met vragen, wensen en/of klachten kunt u altijd terecht bij de verpleegkundige die aan u is toegewezen.

Een korte uitleg

Een tracheotomie is het openen van uw luchtweg door het insnijden van de voorkant van de hals. Door de opening wordt een zogenaamde tracheacanule (buisje) aangebracht die een directe open verbinding met uw luchtpijp garandeert. De canule (het buisje) bestaat meestal uit een buiten- en binnencanule.

Wanneer de buitencanule wordt verwijderd zal vooral de eerste tijd na de operatie de opening spontaan sluiten. Dit dient u te allen tijde te voorkomen.

Door de plaatsing van een canule wordt de ingeademde lucht niet meer door uw neus voorverwarmd, gereinigd en bevochtigd. Om deze effecten te minimaliseren wordt u geleerd te 'druppelen' en een filter (kunstneus) te dragen. Het ademen zal met minder weerstand gaan. De gewenning hieraan duurt een aantal dagen.

Na de operatie

Na de operatie neemt de operateur contact op met uw contactpersoon om kort uitleg te geven hoe de operatie is verlopen. U gaat naar de uitslaapkamer totdat u goed wakker bent. Daar wordt voortdurend uw bloeddruk en de hartslag gecontroleerd.

Als alle controles in orde zijn, de pijn voldoende wordt onderdrukt en u voldoende wakker bent, gaat u terug naar de verpleegafdeling.

Op de uitslaapkamer bestaat geen mogelijkheid tot bezoek, tenzij u er na 18.30 uur nog ligt. De verpleegkundige op de afdeling kan u en uw contactpersoon daarover informeren.

Verpleegafdeling

Op de afdeling controleert de verpleegkundige uw bloeddruk, pols en temperatuur.

Als u zich goed voelt en niet misselijk bent, kunt u beginnen met drinken en daarna met eten. Wanneer u voldoende drinkt, geplast heeft en geen medicijnen meer via het infuus krijgt, wordt het infuus verwijderd.

Met de voorgeschreven pijnmedicatie moet u de pijn goed kunnen verdragen. U krijgt op vaste tijden pijnstillers en zo nodig aanvullende pijnstillers. Een aantal keren per dag neemt de verpleegkundige een 'pijnscore' af. Dit betekent dat u aangeeft hoeveel pijn u heeft, hierop wordt de pijnstilling afgestemd. Over de pijnscore krijgt u op de verpleegafdeling meer uitleg.

De verpleging verzoekt u vriendelijk om (ook tijdens de operatiedag) de bezoektijden in acht te nemen.

U en uw bezoek kunnen tussen **15.00 en 20.00**(weekenden ook van 10.00-12.00) uur zelf bepalen wanneer en hoelang er bezoek is. Het is belangrijk dat u zelf aangeeft wat u aankunt. In het belang van de rust van u en uw medepatiënten worden er **niet meer dan twee bezoekers per patiënt** toegestaan. Ook vragen we uw bezoek nadrukkelijk rekening te houden met de eindtijd van 20.00 uur.

De werkzaamheden van de artsen en/of verpleegkundige gaan tijdens de bezoektijd gewoon door. Het kan daarom voorkomen dat aan uw bezoek wordt gevraagd de kamer even te verlaten.

Gevolgen

U krijgt tijdens de operatie eerst een canule met een ballonnetje er omheen. Deze kan vanaf de buitenkant worden opgeblazen. Het ballonnetje dient ervoor dat er geen bloed en/of wondvocht in uw longen kan lopen. U kunt tijdelijk niet praten omdat de lucht ontsnapt door de canule en niet via de stembanden, die zich in het strottenhoofd bevinden.

Omdat u tijdelijk niet kunt praten is spontaan reageren moeilijker. Oogcontact speelt een belangrijke rol. Schrijf als het kan, voordat u bezoek krijgt van de arts of familie, dingen op die u wilt vragen of meedelen. U heeft zo meer tijd om alles op te schrijven en u vergeet minder.

Indien nodig wordt er slijm (sputum) via de canule verwijderd door de verpleegkundige. Verdere canulezorg zal eerst door de verpleegkundige gedaan worden. We streven ernaar dat u zich de zelfzorg van de canule tijdens de opname eigen maakt. De verpleegkundigen leren u dit aan en u krijgt verschillende instructieprotocollen waar u altijd op terug kan vallen.

Slikken gaat soms moeilijker met een canule, maar deze hoeft geen belemmering te zijn om uw normale voedingspatroon te volgen.

De zaalarts komt elke morgen bij u langs om te kijken hoe het met u gaat.

In overleg met de arts die u geopereerd heeft kunt u enkele dagen na de operatie een andere canule krijgen. U kunt een canule zonder ballon en met eventueel extra gaatjes (spreekcanule) krijgen. Een spreekcanule heeft een binnen- en buitencanule met gaten (zie foto). Door het afsluiten van de canule aan de voorzijde (met de vinger, met een spreekventiel of met een afsluitdopje) kan bij voldoende ruimte in de keelholte de uitgeademde lucht gebruikt worden om te spreken. Bij gebruik van een afsluitdopje dient de ruimte zo groot te zijn dat de luchtweg niet in gevaar kan komen, dit beoordeelt uw behandelend arts. Hieronder ziet u een spreekcanule.

Eventuele hechtingen zullen na een week worden verwijderd.

Ontslagdag

Als u zich de zelfzorg van de canule eigen heeft gemaakt zou u met ontslag kunnen. In overleg met u zal ook uw partner of iemand anders uit uw directe omgeving bij de canulezorg betrokken kunnen worden. Eventueel kunnen we wijkverpleging inschakelen. Dit gebeurt in overleg met u, de verpleegkundige en de zaalarts.

Voor de controle van uw wond krijgt u een controleafspraak mee voor op de polikliniek KNO.

Uw huisarts wordt schriftelijk ingelicht over uw opname.

Het is afhankelijk van de aanleiding van deze operatie (tumor, zwelling of andere oorzaak) of de canule blijvend is of voor een bepaalde tijd. De arts zal dit met u bespreken.

Vragen

Als u na het lezen van deze informatie nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de polikliniek Keel-, Neus- en Oorheelkunde. Maandag t/m vrijdag van 8.00 tot 16.30 uur kunt u ons bereiken via telefoon (050) 361 27 00. Bij dringende situaties buiten kantoor tijden belt u met het algemene UMCG-nummer, (050) 361 61 61, en vraagt u naar de dienstdoende Keel-, Neus- en Oorarts.

Aantekeningen

VLK200_1902